

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SZVODA JÓZSEF könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is köldendők.	Megjelenik a lap minden szerdán. Kéziratok nem adatkak vissza.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ügyvéd.	Nyitlteri oszkek soronkint 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Ismeretlen czégek hirdetési díja előre fizetendő. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottaknak.
---	---	--	---	--

Junius 8.

A koronázás szokásos évfordulóját az idén a szokottnál ünnepélyesebb formában ültük meg. Erre, mint jól tudjuk, a 40 éves forduló adott alkalmat.

Az ünnepet külsőleg elvéve néhány középületre kitűzött trikolor adta hírül. Különben csendes volt minden.

A csikszeredai róm. kath. templomban délelőtt Szigethy Gyula plebános tartott isteni tiszteletet. Ez volt az ünnep legkiemelkedőbb része. Megjelentek az összes állami, vármegyei és városi hivatalnokok.

Délután a polgári leányiskolában volt iskolai ünnepély kevés közönség előtt.

Látni való, hogy az ünnep nem volt örömteljes, a milyennek más hazafias és politikai ünnepek szoktak lenni.

Nincs miért örülnünk. Aggódnunk, kétkednünk több okunk van, mint ünnepelnünk. Az egész állami élet csak mesterséges szerekkel tartatik fenn: nincsenek meg a fejlődés feltételei.

A koronás királyt az alkotmány biztosítékok kérdése idegeníti el a nemzetől. Ausztriával való kiegyezésünk állása semmi biztatást nem foglal magában; a horvátok kikézték a magyar állam hatalmi körét s ádáz ellenségünké lettek; a nemzetiségek naponta provokálják a magyar nemzet haragját, benn pedig a hagyományos benső viszálykodás: valljuk meg nem éppen alkalmas keret egy jubiléus ünnephez.

A nemzet megelegedése független attól, hogy Juszth és társai titkos tanácsosok-e vagy nem? A nemzet sorsa attól függ, hogy a nemzetiségi viszályok ne bénítsák erejét, hogy alkotmánya épségben fenn maradjon, hogy gazdaságilag erősödjön és hogy előre haladhasson.

A kormány nem lehet büszke a mostani közállapotokra. Rég idő óta, hogy a magyar nemzeti fejlődés ilyen veszélyeztetett helyzetben nem volt.

A legközömbösebb multban egy a szabadságot tipró kormány tobzódása még sokkal jobban eszünkben van, semhogy kedvünket az ünnepeléstől el ne venné, annál inkább, mert dacára a trónbeszédnek semmi biztosítékunk nincs a jövőre ellene.

Csoda-e, ha ilyen körülmények közt a nemzet nem tud lelkesen ünnepelni?

Szívünk inkább aggódik azért a koronáért, amely ma is oly szent előttünk, mint volt minden időben; nem jön-e olyan veszély, mely épségét megrothatná. Szomorú sejtelmek fognak el, mikor látjuk ellenségeink nagy számát kinn és benn; akikkel ha meg is tudunk küzdeni, a küzdelemben erőnk fogy, s a népek nagy versenyében nem tudunk lépést tartani.

Inkább fohász száll s nem hála ma a trón zsámolyához, inkább kérünk a Gondviseléstől a nemzetre jobb napokat; a király és nemzet között való együtt érzés helyreállítását; a viszályok megszűnését; a magyar szent korona alkotmányának, királyi hatalomnak és nemzetnek egy célra törekvését.

Mert ha király és nemzet egyek, nem kell tartanunk ellenségeinktől.

Ismét az oldalfegyver.

A napi lapok ez alkalommal röviden arról adnak hírt, hogy Hauer honvédfőhadnagy Szegeden egy vendéglőben kardot rántott és Kozma vasuti mérnök fejére két vágást mért. A mérnök súlyosan megsebesülve, vértől borítva esett össze. Barátai kocsin a kórházba vitték, ahol bevarrták sebeit. Most lakásán ápolják. Állapota nem élet veszélyes és provokáltatta is Hauer hadnagyot, a ki ellen felesleges hatósága vizsgálatot indított.

Nálunk régebben is de főképp mostanában ilyen katonai affairék gyakran ismétlődtek. Nem is említve a vidéki városokat, ki ne emlékeznék a kassai és a miskolci esetekre? Egyik helyen hirtelre ért a támadás s halállal végződött az eset. Erről a lapok hosszú cikkeiben számoltak be s erőlyesen követelték, hogy a katonaságnak szolgálaton kívül a kard viselést nem kell megengedni! De a sok írásnak lett-e eredménye? Nem mert mi magyarok nem vagyunk kitartók, fontos kérdéseknél pár pillanatra megállunk, hogy aztán annál gyorsabban keressünk új kérdéseket!

Mikor egy ilyen kardrántás ismétlődik nem kell-e az egész magyar társadalomnak, mint egy embernek oda kiáltania a magyar parlamentnek: le az oldalfegyverrel! Kiáltani és addig kiáltani, míg kimondja, hogy a katonaságnak szolgálaton kívül fegyvert ne viseljen!

Hát azért vagyunk civilizált állam, hogy a katonát a polgár ellen fegyverezzük? Hát azért hozunk óriási vér és pénz áldozatot, hogy a katonaság külön államot kepezzen az

államban? Hát nem mi vagyunk, hát nem a nemzet a katonaság? Hát nem vagyunk egyenlők? Hát még az abszolút fejedelemség kor-zakában élünk, a mikor a katonaság egyedül a fejedelemségre volt?

Azt mondják, az oldalfegyver eltűlése szolgálaton kívül a katonai tekintély rovására megy. Ugyan ugyan ne legyünk nevetésgesek! A francia szolgálaton kívül nem visel oldalfegyvert, s vajjon hozzánk jöne hadi dicsőségért, tudományért és tekintélyért? Ne csak elavult intézmények átvételében utánozzuk a külföldet, hanem utánozzuk a szabad, művelt francia nemzetet abban, hogy mi is mondjuk ki, hogy a kard viselése szolgálaton kívül fölösleges.

Bizonyítsuk be, hogy modern nemzet vagyunk! Ha nagyra becsüljük az ember életét, ha az árva, elhagyottakat, a lelenyek és a gyermekek védelmére állani költésben, tehát saját fillereinken fénys palotákat, arváházakat lelenyeket, gyermekek menhelyeket létesítünk, szóval a gyengéket védjük és neveljük, hogy a nemzetnek hasznos polgárai legyünk, akkor miért nem iparkodunk minden intézményünket ezen humánus irányba átszabni? Miért nem mondjuk ki, hogy a kard nem kávéházi hősközlésre és verekedésre szolgál, hanem arra hogy legyen a polgári öntudattal ellenségeinkel szemben, — ha kell — diadalmas esakákat nyerjünk!

Fájdalom, hogy az emberi civilizatio és haladás mai terjedésével költséges hadseregeket kell tartanunk s az ember ember ellen fegyverkezik, de épen a hadügy fontossága miatt nem kell-e arra törekednünk, hogy ezt a nép élettel azonosítsuk? Nem kell-e arra törekednünk, hogy a katonaság az állampolgár ne civilbagázsna, s nem polgártársak nézze? Nem kell-e arra törekednünk hogy békében a katonaság és a polgár egyenlő legyen? Nem kell-e a polgár életét védenünk, kinek életét a katonaság a ugyszólván büntetés nélkül egyetlen kardvágással kiolthatja?

Azt is mondja a hír, hogy a főhadnagy ellen felesleges hatósága vizsgálatot indított. Ismerjük a multból ezeknek a vizsgálatoknak az eredményét. Rendszerint áthelyezés szokott a büntetés lenni. De vajjon a hatóságnál büntetés-e az áthelyezés? Hisz olyan a szolgálati rend, hogy a tisztet ma ide holnap oda osztják be. Ezért az áthelyezést büntetésnek nem vehetjük, mert azt látjuk, hogy a büntetett sok esetben előbbi állomáshelyénél előnyösebb helyre kerül.

De akármilyen súlyos lenne is jelen esetben a büntetés, nekünk magyaroknak nem elegendő azért a két kardvágásért. Nem elegendő magyarságnak és az igazi szabadság szempontjából. Kicsiny nemzet vagyunk s nekünk ez ember élete drága! Fennebb is ér-

tem, hogy az emberi életvédelmére költséges intézményeket tartunk fenn. De az a két s a multból elő nem sorolt sok, kardvágás a magyar szabadságot alázza le! Azt bizonyítja, hogy Magyarországon a hadügy szervezete nem tükrözi vissza az igazi alkotmányosság vezérelveit.

Igaz, hogy a koalíciós kormány a katonai kérdéseket kikapcsolta programjából. De vajjon nem hozhatta volna-e és nem hozhatná-e legalább az oldalfegyver mellőzését magával vívmányként? Igaz, hogy kicsiny dolgoknak látszik, de mai viszonyaink közepette miért akarunk lényeges, szervezetbe vágó kérdéseket megoldani, ha kis dolgokat sem tudunk keresztül vinni?

Szerintem az oldalfegyver viselésének eltűlése szolgálaton kívül nem kisdolog. Nemzeti érzésünk követeli ezt. A magyar az egész világ előtt lovagias nemzet hírében áll. Hát akkor a katonaság a kinek a lovagiasságot kell képviselnie, miért használhatja a kardot kávéházi hősközlésre? Hisz egyik karddal a kezében a másik a nélkül úgy sem mutathat vitézséget! Ha már az öklöjnek jogosultságát elismerjük, akkor vegyük el a katonától is az oldalfegyvert, küzdjenek egyenlő erők, hadd lássuk a vitézséget!

Le az oldalfegyverrel, mert a magyar polgár élete drága!
Bartha Balázs.

Iskolai ünnepélyek Csiksomlyón.

Ö Felsőegének magyar királyi koronázása negyvenedik évfordulója alkalmából e hó 8-án a csiksomlyói iskolák is kivették részük az ünnepelésből. A főgimnázium ifjusága a tanartestülettel az élen d. e. 9 órakor háládó isteni tiszteletet vett részt, amelynek végzetével az iskola egyik felkészített termébe vonultak, ahol fényes közönség jelenlétében tartották meg az ünnepéget. A zenekar ünnepi nyitánya után dr. Dobos Ferenc tanár tartotta meg ünnepi beszédét:

Mélyen t. ünneplő közönség!
Nemes ifjuság!

Ha családunk körén belül valakit ünneplünk, az ünneplés napján nem szeretetünk fokozódik az illető iránt, csupán az alkalmat ragadjuk meg arra, hogy iránta állandóan érzett szeretetünknek kifejezést adjunk.

Állandóan érzett szeretetünknek ilyen nyilvánítására ad alkalmat a mai nap. Az ünneplő család egy husz milliónyi nemzet, a magyar nemzet; az ünneplés színhelye egy egész ország, Magyarország, s az ünneplést a nemzet koronás királya.

Negyven éve az már. Kis gyermekek lettek deresedő férfakká, életerős fiatal emberek

A „CSIKI LAPOK” TÁRCAJA.

Ó D A.

ACsiksomlyói Jótékony Nőegylet 25 éves jubileumára.

A szép Klónak bánatteljes arca,
— Tudom bizonytal — felvidul ma, fel!
Mert nem hadakról, csatazajról ír, ma
A szent erények gyöngye ünnepel!
Erény, amely, im, illatos virágként
Bércek között is édesen virul,
S a szív egéből a szegényre, mint a
Vigasztaló ég szent malasztja hull.
Malaszt... s ha mondjuk kis virágnak azt
Fölér magában — százezer tavaszt!

A szívben éled, magja ott fakad ki,
A „Jótékony” tisztes szép neve
S földön terem bár, aki elvetette:
Az Irgalomnak égi Mestere!
E szép virág bár illatos, mosolygó,
Helyet, égaljat még sem válogat,
Palmás vidéken is nő... s kellemevel
Betölt zimankos, zordon tájakat.
A völgyben rózsák, szirtoken gyopár...
Meleg szivekben életet talál...

Meleg szivekben fealó rózsabimbó,
Amely a mennyben főt fogantatol!
Vagy: kis gyopár, — de égi, báronyos, — mely
Alpesek között is ellakol!
Csak egy érzelmes szív menhelyet adjon...

Szent Jótékony! Itt is! ime, lásd,
A Hargitának székely lakta alján,
Néked mutat be Somlyó hódolást,
Néked a szülédnek szól a hódolat:
A szeretetnek!... kérünk, óh, fogadd!

S fogadd, fogadd el illó hódolását,
Szeretet atyja! édes Istenünk!
Te ismersz minket tiszszerte jobban,
Miként mi téged ott fent ismerünk:
Tudod Te, hogy itt, ahol Bendeguznak
És Attilának ősi népe él,
Mely törhetetlen, mint a bérce fenyője,
S kemény — jellemben — mint a vert acél,
Ha irgalomra kél nemes szerep,
A szívjóaság is rendületlenebb!

Mert, ime, székely hölgyek angyalokként
Alkottak egykor díszes koszorút...
S nemes munkában, még az Egylet itt áll!
Bár egy negyedszáz év már elvonult...
Főn áll az egylet, s évek hosszú lánca
A székely nőkről fennen hirdeti,
Hogy: „Nézd, világ! hát nem szegény a székely,
Mert vannak buzgó, lelkes hölgyei!...
S a székely nő, ha jóra kart emel,
Jeles művében sohse csügged el”.

A kis kör áll még, kedvét nem veszíté,
Áldásosan, de csendben működik,
Itt felruháznak, ott könnyet törölnek
S mindezt oly csendben... ki nem kürtölik,

De a nemesnek kell-e hír a jóért?!
Óh, mit nem ér a boldog öntudat?!
A fülsegéltek háládó imája
Érettünk mennybe járó gondolat!...
Szent Jótékony! csapd ki szárnyaid,
S az irt a „ajnak” gyorsan, szállva vidd!

Csak osztogasd a jóaság szent adóját
Te lelkes Egylet, bontva szárnyakat!...
A meztelet csak szorgosan ruházzad,
Az árva óvjad, éhezőnek adj!
Ne nézd, ne nézd azt, hogy az ily erénynek
Tüskén, göröngyön kell-e járnia?!
A jöttevésben megsegít a Mester
S a csiksomlyói csodás Mária!...
Vezéreltükkel minden gát ledúl,
Föl hát! Előre, — rendületlenül!

Álom és valóság.

Ott ültek egymás mellett a zongoránál.
A nő csengő, édes hangon bús, merengő da-
lokot énekelt, míg kezével szinte öntudatlanul
játszott a billentyűkön. Ábrándos szép
szeméből kiolvasható volt, hogy lelke átérzi
a dalt, érzelmeinek hű kifejezője a szöveg.
A férfi odasimult hozzá, gyengéden átölelve a
derekát, mámorosan hallgatta neje énekét.
Szeme önfelédten csüggött a kedves asszo-
nyon; érezte, hogy most oly végtelenül, oly
kimondhatatlanul boldog! Az így eltöltött per-
cek egy végtelen édes álomnak tűntek fel előtte!

A nő szilaj magyar népdalba kezdett.
Az alföldi gulyás szerelmét vallja be kedve-
sének e dalban. Midőn az utolsó akkordok is
elhaltak a zongora hurjain, önfelédten oda-
borult férje vállára s kezeivel annak hullámos
fekete haját simogatta. A férfi magához vont
öt s néma szerelmmel, szerelmes odadás-
sal nézte azokat a gyönyörű szemeket.

Csend volt a szobában, csak a két sze-
relmes szív dobbanása volt hallható. Az oly
sokat mondó csendet a férfi törte meg:

— Emlékszel-e? Egy éve, így voltunk
akkor is. Te akkor is oly édesen játszottad
ezt a mai dalt, míg én csak néztelek, gyö-
nyörködtem benned. Néma voltam, de szemem,
szívem beszélt. Elmondtam neked, mennyire
szeretlek, mednyire imádlak. Lelkem elsut-
togta neked, hogy te vagy életem, lelkem
mindene. Elsuttogta neked, hogy látásod, ke-
zed érintése boldoggá, kimondhatatlan bol-
doggá tesz. Gondolatom, szívem dobbanása a
tied; a nap minden percében csak te reád
gondolok, lelkem szüntelen ott lebeg körülöt-
ted s csak téged ismer egyedül te édes, te
drága!...

Mint ulvajáró jártam a világban. Elveszett
számomra a nap, a nap minden perce, amidőn
nem lehettem veled. Ha pedig kis szobában
egyedül lehettem gondolataimmal, édes álmo-
kat szőttem, a jövő boldog képeit varázsoltam
magam elé, s midőn álomra hajtottam feje-

hajlott kora aggyasztókká azóta, hogy Szent István koronája fejét érintette. A magyar királyság kilenczszázados fennállása alatt 47 király közül csak ketten viselték azt tovább: Nagy Lajos és Zsigmond. A koronázás által már 47 király iránt kötelezte magát hűségre a nemzet, de ugyanezen a koronázás törvényes és alkotmányos uralkodásra kötelezte mindnyájukat. S ha az egyes ember életében, vagy a család keretén belül az egyénre vagy a családra nézve fontosabb események évfordulói az év többi napjaitól eltérő, ünnepélyesebb mozzanatoknak tekintjük: mennyivel inkább annak kell tekintenünk a magyar nemzet nagy családjára nézve ez évfordulót, az 1867. évi június 8-iki koronázás évfordulóját! Hisz hatóságban, eredményeiben csak az első koronázás, Szent István megkoronázása ér fel ezzel. A mint azt a keresztény Magyarország megalakulási dátumának tekinthetjük, úgy ettől számíthatjuk a modern Magyarország megalakulását; s amit az biztosította a testvértelel magyar európai lételet, úgy erről bihetjük, hogy alapul szolgál a jövő fejlődésének.

A koronázást egy oly közjogi ténynek tekinthetjük, mely ünnepélye en megerősíti, szancionálja a nemzet és uralkodó kölcsönös megegyezését. Megerősítése egy szerződésnek, melyben a nemzet természetzerű hatalmának, jogainak egy részét a koronázás által királlyá lett uralkodó kezébe teszi le, de ugyan-e szerződés értelmében a király a kezébe jutott hatalmat a nemzet javára köteles használni. A magyar nemzet a szerződésnek ép e kölcsönös volta miatt mindig nagy jelentőséget tulajdonított a koronázásnak. Még pedig nem akármilyen koronának a használatával való koronázásnak. Akaratának, erejének, hatalmának megtestesítését a szent koronában látta, abban a királyi díszben, jelvényben, mely első királyának fejét érintette. Alkotmányának legerősebb bástyáját, szabadságának legjobb biztosítékát látta abban nemzetünk már rég idők óta. Jelentősége már a XIV. század elején akkora volt, hogy Károly Róbert királyunk más koronákkal való háromszori megkoronázása dacára sem talált általános elismerésre mindaddig, míg negyedszer e szent korona nem érintette fejét. És midőn 1790 januáriusában II. József császár annak jeléül, hogy az alkotmányos utra tér, a szent koronát Bécsből Budára küldte, az egy valószínűségi daladalt volt, olyan, aminővel királyt soha sem fogadtak.

Ezt a szent koronát tette ma 40 éve a nemzet az uralkodó fejére, annak jeléül, hogy uralkodását jogosnak ismeri el.

De mi teszi a többi fölött annyira fontossá ép ezt a 67-iki koronázást? Köztudomású, hogy a mohácsi vész után a nemzet a Habzburg házból választott királyokat, abban a reményben, hogy az akkor oly hatalmas család többi birtokainak, országaiból segélyt fog nyújtani Magyarországnak a török ellen. A számítás azonban nem vált be, sőt ép házánk erejét, vérét, vagyonát igrkektek többi birtokait, vagy még inkább saját érdekeik előmozdítására fordítani, mely érdekek pedig sokszor egyenesen ellenkeztek hazánk érdekeivel. A nemzet létfeltételéről mondott volna le, ha ebbe belenyugazik; fegyvert fogott jogai védelmére, a királyi hatalom tulkapasai ellen: megkezdődtek az alkotmányos küzdelmek. Bocskay, Bethlen, I. Rákóczi György, Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc küzdelmei egyes jelenetei csak a nagy küzdelemnek, s a bécsi.

nikolsburgi, linzi, szathmári békek tulajdonképen csak fegyverszünetek, felvonásközök. Kimerült, kifáradt e küzdelmekben a nemzet s a szatmári békét követő században szinte apathiába merülve szemlélte, mint szélesbedik, erősödik rovására a királyi hatalom. Különösen azért sikerült ez, mert az uralkodók elődeik példáján okulva, szakítottak az erőszak politikájával, s apránként, szép szerével tettek kezei a nemzet felé, még meglevő jogaira. Csak olyankor riadt fel a nemzet, s igrkezett védekezni, ha egyik másik uralkodó megint az erőszak terére lépett, mint II. József, s a 19-ik század huszas éveinek elején I. Ferenc. A nemzetnek ez utóbbi esetben tanusított magatartása birta az uralkodót a fontos 1825-iki országgyűlés összehívására. Azok, kik nemzetünknek egy szebb jövőt akartak, ezt csak úgy remélhették, ha az alkotmány épületében egyes korhadat ocolopokat újakkal cserélnék ki, egyes idejéit mult intézményekkel a kornak megfelelő mrs intézményekkel helyettesítenék. A bécsi kormány ez ujításoktól a magyar ügyekre gyakorolt befolyását féltve, akadályozta az ujításokat, valószínűségi kerékkötője volt a haladásnak. De a nemzet szívós kitartása mégis győzött, s megszülette az 1848-iki törvényeket, melyeket mindenki az új, modern Magyarország alapjai gyanánt üdvözölt. Az udvari körök azonban, melyek az addig Magyarország ügyére gyakorolt befolyás hasznát, előnyét élvezték, ezeket visszaszerzendők, megakarták szüntetni a már szentesített törvényeket, s hogy ezt elérhessék, elűntetést támasztottak a király és nemzet között. Okozóivá váltak a szabadságharcnak. A boven omlott vér csak annál szentebb tette a nemzet szemében az 1848-iki törvények eszméit, annál erősebbé a nemzetnek azokhoz való ragaszkodását, s 18 hosszú év minden szenvedése, minden elnyomása nem volt elég erős arra, hogy a nemzetet az ezen alapról való lelépésre bírja. Mert meg volt győződve, hogy csak azon alapokon állva boldogulhat. Pedig Bécsben már azt hitték, hogy megvalósult a régi álom, Magyarország nem létezik többé, törvényekkel, alkotmánnyal nem kell törődniök, erejével, vérével, vagyonával szabadon rendelkezhetnek.

Nagyon csalódtak. Szolgálatot, erőnek felajánlását csak megnyert, de nem levett, leigázott nemzetétől várhattak, s magukra hagyva, a két fejű sasnak mindkét szárnyát nagyon megcsapdosták az ellenségek. Déli szárnyának legszebb tollait, az itáliai birtokokat elvesztette; északon szárnyát szegték, midőn a német szövetségéből való kilépésre kényserítették.

Az uralkodó belátta, hogy családjának hatalmát csak a Magyarországgal való kibékülés biztosítja. Vizont hazáukra nézve is fontos volt a kiegyezés kérdése, mert a bosszu elnyomatás, zaklatás, az erőszakos adószedéssel szemben tanusított passiv ellenállás, az iparnak, kereskedelemnek, földművelésnek azzal járó pangása, s több más körülmény az országot az anyagi romlás szélére juttatták. De e nyomorában nem engedték a jogfolytonosság elvéből, s ősi alkotmányának, 48-iki törvényeinek változatlan visszaállítását kívánta. Az uralkodó végre elfogadta a nemzeti álláspontot, s 1867 június 8-án a nemzet fejére tevén Szent István koronáját, királyának ismerte el. Negyven éve ma ennek, s az alkotmányos uralom áldásaképen hazánk e negyven év alatt anyagi és szellemi téren óriásit haladott, s a

nemzet hála képen szeretettel vette és veszi körül őz uralkodóját. Vessi körül különösen, ma midőn negyven évi áldásos uralkodására visszatekintve, 20 millió alattvalójának fohászra száll az egék Urához: tartad meg Isten, a királyt.

Vörösmarty Hymnusát Váradí Sándor VII. oszt. tanuló, Komócsy József „Szent koronánk legszebb gyöngye” című költeményét pedig Fejér Manó II. oszt. tanuló szavalta el. A közöket évek- és zenezsámok töltötték be. A Király-hymnuszt a vegyeskar adta elő zenekisérettel, Kreutzertől a „Kápolná”-t a vegyeskar, három kurucdalt pedig a zenekar adott elő. A zenekar is, az énekkar valószággal remekelt a Király-hymnuszt. Csupa összhang volt a játékok. Igazán bámultunk, hogy a zenekar mily szépen van begyakorolva s mily precizen adta elő a darabokat S csodálkozásunkat még fokozza azon körülmény, hogy a zenekar tagjainak legnagyobb része alsóbb osztályos tanuló. Hiába, csak a kellő módszeres és rendszeres tanítással lehet biztos eredményt elérni. Ezt tapasztaltuk itt is.

Ezután Pál Gábor magas szárnyalású beszéd kíséretében, melyben a további irradhatatlan munkára buzdította az ifjakat, kiosztotta a kiválóbb eredményt tanusított tanulóknak a jutalmakat. — Az erdélyi róm. kath. státusú könyvjutalomra minden évben 80 koronát ad. Ebből a következők kaptak 1—1 kötet könyvjutalmat: Váradí Sándor VII., Barabás János, László Antal és Veres Péter VI., Petres Kálmán V., Bándi József, Csürös Lajos és Fulda Pál IV., Karda István, Lakatos Imre, Mednyánszky Lajos, Nagy Dénes és Tavók Károly III., Ábrahám Ambrus, Berecz István, Csiki István, Csiki János, Darvas Albert, Fejér Gerő, Ferenczy Béla és Gegő István II. és Beke Gábor, Kozma István, Péter Ferencz, Tischer Endre és Vass István I. oszt. tanulók.

Szabó János vallásánár 1—1 kötet „Zászlókat” adott jutalmul Fekete Endre és Solnay Sándor I., Csiki János és Ferenczy Béla II., Tankó Károly III., Ambrus András, Fodor Gergely és Veress Ernő V., Bándi József és Ruzs Sántia István IV., László Antal és Veress Péter VI., Váradí Sándor és Csató István VIII. oszt. tanulóknak, mint a kik a vallásban ósztályukban legszebb eredményt értek el és példás volt a magaviseletük.

Pénzjutalomban a következők részesültek: 1. A Székely Egyesületől 20—20 koronát Csiki János II-ik és Bándi József IV., 2. Béli és T. alap 10 kor. kamatját Váradí Sándor mint a VII. o. legjobb tanulója; 3. Adorján-féle alap 6 kor. kamatját Kopatz Albert VIII. o. t. mint aki a legjobb magyar dolgozatokat készítette. 4. Imets-féle alap 10 kor. kamatját Krita Viktor VIII. o. t., mint aki a német nyelvből a legtöbb eredményt mutatta fel. 5. Gecző Béla tszéki bíró 10 kor. jutalmát Jerszák Béla VI. o. t., mint a mennyiségtanból a legszebb eredményt felmutató csikszerezeti tanuló. 6. Eröss József tanár 10 kor. jutalmát Blénessy János VIII. o. t. példás magaviseletért. 7. Csató János 21 kor. jutalmát Csató István VII. o. t. (15 K) és Timár Sándor II. o. t. (6 k.) kaptak.

A jutalmak kiosztása után befejezésül a zenekar a Hunyadi induló-t játszotta.

A tanítóképzésben az ünnepséget az Önképzőkör rendezte. A „Hunyadi-nyitány” eljátszása után Ambrus István IV. é. n. tartotta meg ünnepi felolvasását. Vörösmarty Hymnusát Krasovszky Béla II. é. n., Petőfi „A ledölt szobor” c. allegorizátát pedig Beke G. III. é. n. szavalta el. A férfiak a „Király-hymnus”-t és az „Őseink emléke” c. dalt énekelte. Ezután Karácsony József igazgató beszéd kíséretében kiosztotta a jutalmakat. Jutalomban a következők részesültek:

1. A Simon-alap 30 kor. kamatát Szahó Elek, mint legjobb zenész; 2. Földes József alap 7 kor. kamatát Áfra Tamás, mint a pedagógiából a legszorgalmasabb tanuló; Földes Dávid alap 4 korona kamatát Áfra Tamás, mint a legszorgalmasabb és legjobb előmeneteli tanuló; 4. Balint és T. alap, 3 kor. kamatát Sárosi Béla; 5. végül Karácsony József igazgató 15 kor. jutalmát Ambrus István 10 kor. és Sárosi József 5 kor. mint az Önképző kör legszorgalmasabb munkásai nyerték el. Az ünnepséget az „Ünnepi induló” eljátszásával fejezték be.

Az elemi iskolákban a tanítók tartottak a gyermekek értelmi felfogásához szabott beszédeket, ismertelve a nap nagy jelentőségét. Volt ének és szavaltat is.

A Csiksomlyói Jótékony Nőegylet 25 éves jubileumi díszközyűlése.

E hó 8-án ünnepelte a Csiksomlyói Jótékony Nőegylet díszközyűlés keretében fennállásának 25 éves jubileumát. A díszközyűlést megelőzőleg az egylet tagjai szent misét hallgattak, a melyet fényes segédlettel Kassai Lajos az egylet alelnöke celebrált.

A díszközyűlést közel 12 órakor nyitotta meg Pál Gáborné elnök a következő nagy hatást keltett beszéddel:

Tisztelet ünnepi közyűlés!

Szerény Ünneplőnket háláadó isteni tisztelettel kezdtük meg, imát rebegeve az egyesület elhunyt tagjainak lelki üdvéért. Legyen nyugalom csendes, emlékeztük örök és jutalmuk az Ég!

Szives bizalmukból nekem jutott a szerencse, hogy egyesületünk megalakításának negyedszázados évfordulóján az elnöki széklet elfoglaljam s becses türelmüket pár percre igénybe vegyem.

A legfenségebb érzet, mely az ember érzelme világában élhet: a felebaráti szeretet s a legszebb cselekedet, mely ezen érzés külső megvalósításaként jelentkezik — a jó cselekedet.

Elismerése az ember méltóságának s annak, hogy ő tiszteletárgya akkor is, ha földi élvezetet nyújtó javakban kevésbé bővelkedik is.

Ezen érzés nem a külső szánalom könyörületessége, hanem a vallásos hit, hogy a földi jutok mérteke csak itt a földön ad sokaknak boldogságot, de Isten itélőszéke előtt mindnyájan egyformák vagyunk.

Krisztus tanának legfenségebb eszméje ez, mely egy évezreden át állandóvá vált rítügfelfogás átalakulását jeleníti.

A világ erkölcsalakitása, az emberi méltóság elismerése, az Isteni tan eredménye. A nő is, aki minden védelemről elzárva, a férj hatalmának volt kiszolgáltatva, csak azóta bírja az ember jogait, mióta a kereszténység fenséges tanu a földi boldogság mulandóságát hirdette, az igaz élet jutalmát ígérte, az Isten előtti egyenlőség eszméjét a hit dogmájává tette.

Ezen legnemesebb felebaráti szeretet rugói mozgatták a mi lelkinket is és irányították tetteinket, miután az 1882-ik évben „Csiksomlyói Jótékony Nőegylet” címmel önálló egyletté alakultunk a helyi munkaképtelen házi szegények, szegény iskolás gyermekek, elemi csapások által nyújtott felsegítésére.

Ez történt abban az időben, mikor hazánkban az egyleti élet s különösen a nők társadalmi uyitvános szereplése fejlődésnek kezdett indulni. Azóta már a nőegyesületek is reformáció alatt állának és szociális irányt kezdtek venni. „A munkának munkát és nem alamtisztát”, hangoztatják a feministák. „Gyámolítani csak gyermekeket és aggotak szabadjon” — mondja igen helyesen Markos Györgyné a mult év március havában a honi Ipar pártolásról tartott felolvasásában.

Ez ez irányelv nekünk nem új, mert egyesületünk fennállása óta ezt tartotta szem előtt és szerény jövedelméhez mérten mindig ott volt, hol az aggotak, munkaképtelenek és elemi csapások által sújtottakat gyámolítani kellett.

Sajátágos egyesületünk történetében, hogy nem a kezdet volt neléz, ellenkezőleg egyesületünk — mondhatni — kezdetben élte fénykorát, midőn jótékonyok estélyi egész Csik intelligenciájának találkozásra és nemes szórakozásra a legkeresettebb alkalmat nyújtották, ugyannyira, hogy a rendelkezésünkre álló régi székház nagyterme olykor szünek bizonyított befogadásukra.

Mióta azonban egyesületünk hajléktalaná vált, működésünk már szűkebb körre szorított.

Egy-egy kisebb misoros estély itt-ott kapott ezükből helyiségben már csak a helyi közönségre számíthatott; ezeknek is száma részint elhaladozás, részint elköltözés miatt kevésre apadt.

Mindazonáltal „megfogya bár, de törve nem” még el egyesületünk és kedvezőtlenebb viszonyai között is teljesíti nemes hivatását.

A szegényeket gyámolító jótékonyága mellett részt vett egyesületünk több hazafis és humánus mozzalomban is. Nevezetesen: Alapító tagja az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületnek, a Magyar Szent Korona országjal Veres Kereszt Egyesületnek, pártoló tagja a József Főherceg Szanatorium Egyesületnek és rendes tagja a Magyar Védő Egyesületnek, mely azóta — hó óhajátánnaknak megfelelőleg — a Tulipánszövetséggel egyestülve, Tulipán szövetség Magyarvédő-gyűsület címet nyert.

Ezeket csak azért említem meg, hogy jótékonyágú cselekedeteink mellett hönleányi kötelességeinkről sem feledkeztünk meg.

„Nincs szebb érzet a nőben is, mint a hazaszeretet” — mondja Tárkányi. S ha mindaz, amit tettünk oly csekélység is a mindig mutakozó szükségletek sokaságához képest, mint a csermely vize a tengerhez; ne feledjük, hogy csermelyek vizéből folyik össze a tenger.

A háláadó istentiszteleten megemlékeztünk az egyesület elhunyt tagjairól. A jelen ünnepélyes pillanatot legalkalmasabbnak tartám arra, hogy megemlékezzem azokról is, kiknek az egyesület multjában kiváló érdemek vannak. Fejezzük ki elismerésünket özvegy Adorján Imréné urasszonynak, ki 10 éven át volt az egyesületnek lelkes, buzgó elnöke, úgyszintén Miklóssy József urnak, ki mint alelnök működött közre az egyesület megalakításánál — sörnyön utján jeleztek ki üdvözlötünk.

Egyesületünk működésének további sikerére Isten áldását kérve, a 25 éves fennállása alkalmából tartandó ünnepi közyűlésünket ezennel megnyitom.

Az eljénzés megszűntével Kassai Lajos alelnök indítványára a közyűlés elhatározta, hogy az elnöki megnyitó-beszédet a jegyzőkönyvhez csatolja.

Ezután Dr. Balló István titkár ismerteti az egylet 25 éves multját kellően feltüntetve és megvilágítva az egylet működését, a jótékonyág terén. Egyébként álljon itt maga a titkári jelentés egész terjedelmében:

Mélyen tisztelt jubilaris Közyűlés!

Huszonöt év egy ember életében is nagy ton-tosságu; 25 év alatt a gyermekből meglett férfi, a férfiból koros ember, a koros emberből aggyastán lesz. A férfi ezalatt keresztülmegy a meg

met, ismét a te képed tünt elem és én oly kimondhatatlan boldog voltam! . . .

Nem mertem megvallani szerelmemet, mert félttem, hogy gúnyolva fogadod legszebb érzelmeimet s akkor széthulnak az édes álmok, a jövő ábrándképei s én az álmok világából a rideg valóra ébredlek. Féltem az ábrándjaimat.

A nő odasimult férjéhez s szerelmesen simogatta annak égő arcját, keblére borulva hallgatta annak szerelmes beszédét. A férj egy ideig önfeledten nézte a mosolygó arcot; majd folytatta:

— Akkor . . . Te túlt a zongora mellett, mig én átzelemülve hallgattam édes énekedet, szivem oly boldog volt! A perc mámorító boldogságát keblem alig bírta elviselni! Szivem hangosan dobogott, arcom lángban égett. Egy örjítő vágy fogott el oda rohanni hozzád, leborulni lábad elé, egy szóban elmondani azt a mély szerelmet, azt a győtrő kétséget, mely bensőmet tépi, marcangolja. Nem szóltam, csak néztelek rajongó imáddal.

Éreztem, mintha lelkem elszabadult volna. Mán világban képzeltem magam, — melletted, a legnagyobb boldogság közepette. Éneked mintha magához hitt volna, oda, abba világba, amit ábrándozásaimban magam elé képzeltem.

Elmult a boldogító mámor; — elhangzott ajkaid a dal, én újra itt jártam a földön. Szemed mosolygva tekintett felém. Megrezenstem. Ismét ama titkos vágy fogott el. Ellenállhatatlan erő vont oda hozzád, hogy megvalljam szerelmemet. Én engedve a láthatatlan kényaszernek, hozzád léptem. Életem leg-

nehezebb perce volt ez! Remény, félelem minden kintő változata viharzott át akkor lelkemben, egy életéről, egy boldogságról volt szó!

Megfogtam kezedet, mint most, s szemedbe néztem. Megértettél! Mosolyod oly biztató volt s én egyszerre bizni kezdtem a szerelmem mindenható erejében. Elmondtam, mint szeretlek; elmondtam mindent, ami oly rég győrtörte szivemet s viszontszerelmet esdekeltem. Te szóltanul odaborultál keblemre, — ajkad zárva maradt, de szived dobogása, szemed tekintete többet beszélt a szónál! . . .

Mondjuk édesem: az álmok teljesednek! Igaz! Amit álomban mertem elképzelni, — valóra vált! . . .

Az álom — ime valóság! . . . Szeretlek! Boldog vagyok, szeretni foglak oly igaz, mély imáddal telt szerelmemmel, mint akkor, abban a percben! . . . Oh, mond ki végre e boldogító szót, te édes, te drága!

Csend lett. Csak két szerelmes sziv együttes dobogása volt ismét hallható. A nap leáldozni készült s utolsó sugaraival mintha glóriát vont volna fejük felett. Igen, — az igaz, az örök, el nem muló szerelmem glóriáját!

Főnt a levegőben egy fecsképar keringett, nagy ívet írva le a légtben, oda repültek apró fészükbe s összebújva, csicseregve mondják el egymásnak szerelmüket.

Ők ketten ott a szobában merengve néztek a fecsképart. Majd öntudatlanul, egymás kezét keresve, ajkuk egy végtelen mámorító csókban egyesültek, megpecsételve örök, változatlan szerelmüket.

próbatásokon, felveszi az étellel a harcot, szembeszáll az akadályokkal, s ha igazi férfi, nem retten vissza semmitől.

De míg a férfiban az egyén nem változik, addig egy egyesületnél a tagok folytonos változának vannak kitéve. Némelyek elhalnak, mások eltávoznak, mások kilépnek, úgy hogy kevés van, ki 25 év alatt állandóan tagja valamely egyesületnek. S mi az egyesület fennmaradását mindig veszélyezteti, az a körülmény, hogy a társadalomban, magában az egyesületben lehetnek félreértések, melyek az egyesületi életet megbonthatják, sőt gyakran magának az egyesületnek fennállását is kétségessé teszik.

Ha a férfi 25 év után pillant vissza megjutott pályájára, bizonyára jóleső érzéssel gondolkodik az akadályokra, melyekkel sikerrel megküzdött, megelégedéssel gondol a kivívott eredményekre. Ilyen jóleső érzéssel, ilyen megelégedéssel tekinthet működésére minden egyesület, melyet nem önzés, nem anyagi érdekek, hanem magasabb célok hoztak össze. S ha e célok közt az emberszeretet, a szegények, inasok, elhagyottak, árvák szerepelnek, mily nagy méretekben bontakozhatott ki 25 év alatt az embernek legszebb tulajdonsága: a jótékonyosság!

A jótékonyság a magyar nő legszebb erénye. Árpádházi Szent Margittól, Szent Erzsébettől kezdve, hány a hány példáját lehet látni a különböző osztályokból s mennyivel több volna még akkor, ha nem ellenséges hanem magyar uralkodó ház boldogítható volna hazánkat. Így a nők a harcok viharában könnyekkel, gondos kezükkel orvosolták a hősök sebeit: azokét, kik a magára hagyott nemzet szent ügyért ottanták vértüket. Még boldog volt, ki övét ápolhatta! De hányak véréztelt a testvére, férje, gyermeke azon rengeteg csataterén, hol a magyarság három század óta vívja élet-halál harcát.

Eltűnnek egyelőre a harcok viharfelleget s a magyar nők nem a tépészinulárra, mint 48-ban, hanem betegre, árvák, szegények, inasok intézőjévé szövetkeztek.

Ilyen jótékony egyesület a miénk, a Csik-somlyói Jótékony Nőegyesület, mely 25 éves múlttal tekinthet vissza, olyan, mely 25 év alatt habár szerény eszközökkel is — állandóan a jótékony segítségnyújtásban állott és sok szenvedő könnyeit száritotta fel. Van szerencsén az alábbiakban ismertetni a derék egyesület 25 évi működését.

I. Az egyesület általános története.

A Csik-somlyói Jótékony Nőegyesület Az Országos Segélyező Nőegyesület csik-somlyói fiókjából alakult. E fiókjór 1882-ben bomlásnak indulván, Pál Gábor 1882. március 20-án felhívást tett közre, hogy a bomlóadó egyesület önálló egyletté alakuljon: március 21-én volt az első gyűlés. Eltes Elek elnökségével a itt határozatot hoztak, hogy az új egyesület jótékony egyesület lesz, melynek célja elemi csapások, inasok, nyomorúság által enyhített segélyezés, szegény tanulók gyámolítása és a Vöröskereszt által kiűzött cél elfolytatása.

Ugyanekkor az alapszabályok készítésén: kiküldötték Eltes Eleket, Pál Gábort, Pap Andrást és Móricz Gyulát. Március 25-én a fiókjór utolsó gyűlést tartott s kimondotta Pál Gáborné indítványára, hogy vagyonát az új egyesületnek átadja.

Az alapszabály készítésére kiküldött bizottság elkészült munkálataival, március 25-én tartott egyesületünk közgyűlést Miklósi József elnöke alatt. E gyűlés elfogadta a benyújtott alapszabálytervezetet s megalakította az ideiglenes tiszti kart; elnök Fodor Ignác, alelnök Miklósi József, pénztáros Adorján Imréné, jegyzők Pál Gáborné és Móricz Gyula. Ugyanekkor kibocsátott iven harminchat tag jelentkezett.

A miniszterium a felterjesztett alapszabályokat jóváhagyta s így ugyanez év október 10-én megtörtént a rendes tisztújítás. Elnök lett Adorján Imréné, alelnök Miklósi József, pénztárnok Miklósi Józsefné, jegyzők Pál Gáborné és Móricz Gyula. Ugyanez év októberében történt a fiókjór vagyonának az átvétele, amely kétszázötvenköt korona hatvanhármaszóra emelkedett.

Tíz esztendő töltött Adorján Imréné az elnöki széken. Tíz év az alapítás munkája volt. 212 kor. 64 fill. alappal és 36 taggal fogott munkához az egyesület s mégis 10 év alatt segélyezésre 1133 kor. 42 fillért fordított. — Tiszviselő társai között büszkeséggel említhető mellett a női jegyző Pál Gáborné, mert a többi tiszviselő elköltözés vagy áthelyezés miatt változtak.

A tagok száma is lassankint gyarapodott. 1886-ban pl. elérte a legmagasabb számot, 56-ot. A fillérestélyeket a volt székházban rendezték, hol a butorok is voltak; de az 1882-ben nyert engedélyt 1888-ban visszavonták s így az egyesület a főgimnázium rajztermébe kérte a fillérestélyek tartására; de később az 1893-ban megadott engedélyt visszavonták s így az egyesület új helyre költözni kényszerült. — Ugyanez évben írta meg az egyesület 10 éves történetét Filöp Árpád jegyző azzal a célból, hogy az Emberbarát ismertesse. A koronás 25-ik évfordulóra alkalmából a magyarországi 55 nőegyesület között egyesületünk is képviseltette magát a budapesti ünnepségen.

Adorján Imréné 1892. év végén lemondott s a dec. 18-iki közgyűlés özv. Boeskor Mihályt választotta meg, ki e tisztet 1896-ig viselte. Az 1896. április 19-iki közgyűlésen Pál Gáborné lett az utódja, ki két évi elnöksége alatt megteremtette a gimnáziumi szászolt. Buzgó társával, dr. Kolonics Dénésnével, a taplocsi tűzkárosultak javára 454 koronát jövedelmező hangversenyt rendezett. Melán mondhatta Kassai Lajos az évről tartott jegyzői jelentésében, hogy a Csik-somlyói Jótékony Nőegyesület 1896-ban jutott a দেলő pontra,

hiszen egyedül ebben az évben jótékony célra 1247 korona 66 fillért fordított. 37 koronával többet, mint 13 évi fennállása alatt együttesen.

1898-ban dr. Kolonics 1899-ben Jakab Antalné lett az elnök. Ez időre esik a taplocsi tűzkárosultak 100 koronás segélye s 80 koronát a tanítóképző intézeti ifjúság részére.

1900-tól 1903-ig Glósz Miksáné lett az elnök s mondhatni teljesen szünetelt az egyesületi élet, a bomlás jelei mutatkoztak s a helybeli társadalom belátta, hogy ezt az egyesületet erkölcsi kötelesség megmenteni. Új tagok léptek fel s a Kassai Lajos tolla alól kikerült lelkes levelek az egyesület újraszülését eredményezte. Ez év február 17-én volt a közgyűlés, melyen elnök Pál Gáborné lett, ki e tisztet mai napig viseli.

Az egyesület a jótékonyseg terén.

Szándékosan fogtam rövidre a történetet, hogy annál részletesebb képet adhassak 25 év jótékony-ságáról. A számok, a jótékonyseg egyes tényei, minden ékes nyelvvel szívesen beszélnek. Előre kívánom bocsátani, hogy az ez évi husvét segélyezést is belevettem, mert a 25 évem belül esik.

Segélyezés nem történt az alakulás évében, továbbá 1889, 1890, 1901, 1902 és 1904. években. A többi években a segély a következő: 1883-ban 110 K., 1884-ben 80 K., 1885-ben 120 K., 1886-ban 420 K., 40 fill., 1887-ben 110 K., 1888-ban 67 K., 76 fill., 1889-ben 36 K., 1891-ben 42 K., 1892-ben 147 K., 10 fill., 1893-ban 4 K., 1894-ben 24 K., 1895-ben 18 K., 63 fill., 1896-ban 1247 K., 66 fill., 1897-ben 130 K., 1899-ben 184 K., 1900-ban 96 K., 1901-ben 57 K., 1902-ben 237 K., 1903-ban 200 K., 1904-ben 192 K., 1907-ben — husvét segély — 58 K. Összesen 3651 K., 76 fillér az az összeg, melyet egyesületünk 25 év alatt jótékonycéljokra fordított.

Lásunk, minő címeken osztotta ki ezt a tekintélyes összeget?

Az összegnek nagyobb része Csik-somlyó javára esett, részint a szegényeknek, részint a tűzkárosultaknak, részint az inasoknak és az olvasóknak. A helybeli szegényeknek nyújtott segély az a következő volt: 1883-ban 40 koronát, 1885-ben 80 koronát, 1886-ban 6 koronát, 1891-ben 22 koronát, 1892-ben 58 koronát, 1893-ban 4 koronát, 1894-ben 24 koronát, 1896-ban 76 K., 48 fill., 1897-ben 40 K., 1899-ben 50 K., 1900-ban 16 K., 1901-ben 57 K., 1902-ben 72 K., 1903-ban 10 K., 1906-ban 92 K., 1907-ben — husvét segély 58 K. Összesen 804 K., 48 fillért adott egyesületünk a helybeli munkásegyesület szegényeknek és szegénysorsú iskolás gyermekeknek. Némelykor a feltüntetett pénztereknek megfelelő ruháról gondoskodott. De közzétek más tekintetű is ez az egyesületünk áldásos jótékony-sága! A helybeli tűzkárosultak 1886-ban és 1903-ban 100-100 koronát kaptak és így összesen a helybeli szegények és tűzkárosultak összesen 1004 K., 48 fillér segélyben részesültek.

A helybeli szegények és tűzkárosultakon kívül egyesületünknek közzé a főgimn. ifjúsága azt a gyönyörű zárlót, melyre egyesületünk 1884. óta gyűjtögetett, míg a nevezetes 1906. évben nagyobb szabású gyűjtésével összehozta a 6-8 koronát, melybe a zászló került. Ezenkívül a helybeli olvasóknak 1885-ben 56 kor. 16 fillért, 1886-ban 30 kor. 0 fillért, összesen 86 kor. 56 fillért szolgáltatott. A tanítóképző Intézeti Ifjúság zászlójára 1900-ban 80 koronát, a Kirándorló Egyesületnek két ízben, 1897-ben 60 koronát és 1903-ban 100 koronát adott. Összesen helybeli célokra szegények, tűzkárosultaknak, intézeteknek 1889 kor., 67 fillért adott, amely összeg valamivel felülmúlta a segélyre fordított összeg felét. A helyben felhasznált 1939 K., 67 fill. mellett 1897 kor. 72 fillér maradt a vidéken gyakorlándó jótékony-ságra. Egyesületünk vezetősége itt is talált módot, hogy tehetsége szerint segítsen ott, ahol legszükségesebb.

A vidékre fordított összegnek majdnem fele tűzkárosult szegény atyáknaknak nyomorát enyhítette. Így kaptak a csik-somlyóiak 1896-ban 63 koronát, a kozmátskai 1887-ben 100 koronát, a csik-taplocsiak 1896-ban először 60 koronát, másodsor 454 kor. 18 fillért, 1909-ben 400 kor., a csomortániai 1908-ban 60 koronát. A vidéki tűzkárosultaknak adott összeg 584 koronát 18 fillér, melyből csak a taplocsiaknak 614 koronát 18 fillért jutott. Oly összeg, melyért egyesületünk az illetők háliját bizonyára megérdemli.

Nem kerültek ki egyesületünk figyelmét az árvázal suttogtak sem A gyerekek és gyerevdékeknek 1893-ban 50 koronát, a József felhívására ismét 50 koronát adott. — Meghallotta továbbá a felvidéki inasok panaszát is és 1882-ben 15 koronát küldött nyomoruk enyhítésére.

Az elemi csapásoktól sújtott vidékieken kívül a szegényországi teudő vidékiek sem találtak szívet felükre. Elhagyott a nevetek, s csak néhány esztét hozok fel. Egy szegény karmester jóformán kenyer nélkül marad, 20 koronát kap. Egy katonatiszt özvegye férje után nem kap nyugdíjat, mert az esküvő a nyugdíjazás után történt; az özvegynek apró gyermekel maradtak s nincs kenyer a háznál. „Adjatok, amit Isten adott!” Az árvák egyesületünktől kapogattak főként egy kis kegyérre való, a többi kirendelt az árvák gondviselő apja: a jószágos Isten. — Egy másik úri nő szegény sorsra jutott, leányát Kalocsára vették fel a tanítóképzőbe, de nincs utköltés az egyesület ad 50 koronát s így tovább 1886, 1897, 1898 és 1891. években összesen 90 koronával szarigatták fel egyesületünk a vidéki szegények könyveit. A gimnáziummal teljesen árva fia tanul, egyesületünktől kap némi segélyt majd kevés idő múlva egyesületünk temeteti el; együtt 50 koronát költségre.

De nem ismeretlenek egyesületünk előtt az általános emberbaráti, egyházi és kulturális célok sem, melyekre 380 koronát fordít. Adományai következők: Vörös keresztnek 1886-ban 40 K., E. M. K. E. nek 1886-ban 200 K., csekszerzdai templomnak 1903-ban 40 K., József Főherceg Szanatoriumnak 100 K. A sokféle jótékony-ság mellett jutott meg hazafias és hegyeletes célokra is, még pedig a budavári honvédelemre 1903-ban 10 K.

Mindenek különféle címeken kívül a különleges alkalmakat sem mulasztja el egyesületünk s összesen 77 koronát 76 fillért használt fel; így a korán elhunyt Köllő Miklósnak 20 koronát ad külföldi útjára. — Egy tagjának ravatalára díszes koszorút helyez stb.

Egyesületünk 25 év alatt összesen 69 esetben nyújtott segélyt. Ily esetek száma 1883-ban 3, 1885-ben 2, 1886-ban 6, 1887-ben 2, 1888-ban 2, 1890-ben 2, 1891-ben 4, 1892-ben 6, 1893-ban 1, 1894-ben 1, 1895-ben 1, 1896-ban 6, 1898-ban 5, 1899-ben 3, 1900-ban 8, 1903-ban 5, 1905-ben 5, 1906-ban 3, 1907-ben 1, — a husvét segélyezés.

III. Az egyesület tisztikara 25 év alatt.

1. Elnökök. Az egyesület elnökei így következtek: 1882—1892. Adorján Imréné, 1892—1896. özv. Boeskor Mihályné. 1896—1898. Pál

Gáborné, 1898—1899. dr. Kolonics Dénésné. 1899—1900. Jakab Antalné, 1900—1903. Glósz Miksáné, 1903—1907. Pál Gáborné. E szerint volt hat elnök, még pedig Adorján Imréné 10, Pál Gáborné két ízben 6, özv. Boeskor Mihályné 4, Glósz Miksáné 3, Jakab Antalné és dr. Kolonics Dénésné 1—1 évig.

2. Alelnökök 1882—1885. Miklósi József 1885—1886. Pál István, 1886—1889. Adorján Imre, 1889—1896. Glósz Miksa, 1896—1897. dr. Kolonics Dénés, 1897—1899. Bándi Vazul, 1899—1907. Kassai Lajos, összesen tehát 7 alelnök volt; még pedig Kassai Lajos 8, Glósz Miksa 7, Miklósi József és Adorján Imre 3—3, Bándi Vazul 2, Pál István és dr. Kolonics Dénés 1—1 évig.

3. Pénztárosok 1882—1885. Miklósi Józsefné, 1885—1891. Pál Istvánné, 1891—1899. Jakab Antalné, 1899—1903. özv. Sulyok Gézné, 1903—1904. Riszner Odónné, 1904—1907. Véger Jánosné. Összesen volt 6 pénztáros, és pedig Jakab Antalné 8, özv. Sulyok Gézné 4, Pál Istvánné 6, Miklósi Józsefné 3, Véger Jánosné 3 és Riszner Odónné 1 évig.

4. Jegyzők. a) nők: 1881—1892. Pál Gáborné, 1892—1897. Pap Andrásné, 1897—1898. dr. Kolonics Dénésné, 1898—1899. özv. Sulyok Gézné, 1899—1903. Sánta Róza 1903—1907. dr. Balló Istvánné; b) férfiak: 1882—1885. Móricz Gyula, 1885—1889. Glósz Miksa, 1889—1901. Pál Gábor, 1891—1892. Filöp Árpád, 1892—1897. Kassai Lajos, 1897—1898. Glósz Miksa, 1898—1902. dr. Vaszykiewicz Viktor, 1902—1903. üresedésben van, 1903—1907. dr. Balló István. Volt összesen 6 női és 8 férfi jegyző. A női jegyzők közül Pál Gáborné 10, Pap Andrásné 5, Sánta Róza 4, dr. Balló Istvánné 4, dr. Kolonics Dénésné és Sulyokné 1—1 évig; a férfi jegyzők közül Kassai Lajos 5, dr. Vaszykiewicz Viktor 4, Glósz Miksa két ízben 5, Móricz Gyula 3, Pál Gábor 2, Filöp Árpád 1 évig viselték hivatalukat.

IV. A huszonötödik év.

Egyesületünk utolsó éve sem maradt a többi mögött nyomatlanul. Egyesületünk tagjai testületileg jelentek meg a június 8-iki szent misén, valamint az október 29-én tartott gyűléseken. Ezt megelőzőleg október 27., 28. és 29-ik napján az alakulatot kivilágították.

Választmányi gyűlést négyet tartottunk. Az első nov. 7-én a fillérestélyek rendezése volt a megbeszélés tárgya s egyúttal a gyűlés után felkérték az iskolások elnökségét, hogy egyik tantermet engedje át időről-időre fillérestély tartására. Az elnökség szívesen teljesítette kérésünket.

A második választmányi gyűlésen (dec. 19-én) a karácsonyi segélyt 55 koronában állapítottuk meg és segélyben részesítettük a következőket: Rancz András 12 kor., Orbán Lina 12 kor., Balogh Ignác, Kőszegi János, Márkos István, Domokos Anna és Domokos Elekné 5—5 kor., Bálint Ferenczné 4 kor. és András Lászlóné 2 kor. Az 1907. január 21-iki választmányi gyűlésen egy újabb fillérestély rendezése és újabb tagok bejelentése volt a tárgy. — Végül az 1907. március 7-én tartott választmányi gyűlésen megállapítottuk a jubilaris közgyűlés miséjét és idejét, mely utóbbi azonban a kedvezőtlen időjárás miatt halasztást szenvedett. Ugyanitt gondoskodtunk a husvét segélyezéséről, melyre 58 koronát fordítottunk: ebből kapott Rancz András 12 koronát, Orbán Lina 5 koronát, Bakó Ignác 10 koronát, Kőszegi János 10 koronát, Domokos Anna 3 koronát, Domokos Elekné 5 koronát, Bálint Ferenczné 4 koronát, Bartis Kata 5 koronát, Márkos Ferenc 7 koronát, Ambrus Lina 2 koronát.

A szegények pénzét fillérenként majálissal, fillérestélyekkel szereztük az idén is. A majális Ambrus Dénés és dr. Dobos Ferenc rendezték. Az első fillérestélyt dr. Dobos Ferenc és Szlávik Ferenc rendezték 1906. november 23-án a következő misorral: felolvasást tartott Veszprémi Dező. énekelt Aly Mariska, szavalt Véger Jánosné, énekelt Péter Sándor tanító és szavalt Váradi Sándor VII. oszt. tanuló. — A második fillérestély 1907. január 26-án volt. Rendezték özv. Földes Józsefné és dr. Balló István. E fillérestélyen tanulságosan mutatta be a vérkeringést Csató János. Szabó János pedig a modern babonáról tartott tanulságos felolvasást.

Pénztárnok állása a következők: Vagyunk 1313 kor. 8 fillér. Az elmúlt évben majálisból, fillérestélyből és tagsági díjakból 174 kor. 26 fillér folyt be. Kiadás volt 188 kor. 45 fillér. Összesen vagyunk a mai nap 1230 kor. 67 fill. takarékpénztári betét és 68 kor. 20 fillér készpénz, összesen 1298 kor. 89 fillér.

Egyesületünk új tagokkal is gyarapodott. Belépett egyesületünkbe Murányi Kálmán, Máyer János és felesége, Ferencz Gyula és felesége, dr. Király Henrik, Páli Andris, dr. Pál Gábor, Sztóber Otto és felesége, Veszprémi Dező és felesége, özv. Kovács Andrásné és Iványi Antal.

Amely öröndetes volt a tagok számának emelkedése, ép oly fájdalmas volt mindnyájunkra nézve egyik legújabb tagtársunknak, Murányi Kálmán kerületi főesperesnek és helybeli plébánosnak elvesztése. Benne az egyház, a haza és a társadalom nagyon derék tagját fájlalja. Legyen áldott emlékezte!

V. Összefoglalás.

Mélyen tisztelt jubilaris Közgyűlés! Végére jutottam kissé hosszúra nyúlt beszámolómnak, melyben egyesületünk 25 éves múltját iparkodtam megrajzolni. Engedjenek meg mindazok, kik 25 éven át annyi, meg annyi fillérestélyt, hangversenyt, szineloadást rendeztek, hogy ez összefoglaló ismertetésben

nem részletezhetem derék működésüket. Beszélnek helyettem a segélyezésről kinttötött összegek, melyek maradványok hirdetik, mire képes egy lelkes kis kör, ha megvan tagjában a munkakedv, ha megvan vezetőiben a vezetői képesség. — Ime, a fillérenként esztendőnkön át összegyűjtögetett pénz ezekre nőtte ki magát s a koronánként adott segélyek tekintélyes összegre emelkedtek. Magában ebben a tényben benne van egyesületünk fennállásának erkölcsi alapja.

De abban a 25 esztendőben nagy tanulság rejlik mindnyájunk számára. Megtanultunk belőle, hogy ime látszólag kis eszközökkel is éveken át kitartó munkával mily nagy dolgot lehet keresztülvinni s ebben foglaltatik a főtanulság: Viribus unis! Egyesült erővel! — Egyesült erővel emelte tehát a szegényeknek, árváknak, nyomorultaknak felségítésében, mert minden fillér, melyet könnyek felszárítására fordítottuk, bőséges gyümölcsöt hoz nekünk és utódainknak. Csak az él, ki nem csupán önmagáért, hanem embertársai boldogulásáért él. — Isten éltesse sokáig e nemeslelkű egyesület tevékeny, munkás, áldozatkész tagjait s adjon majd utánunk hasonló szellemű tagokat!

Szlávik Ferencz választmányi tag indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy a titkári jelentést, amely az egyesület múltját történeti hűséggel beszéli el, a jegyzőkönyvhöz mellékl.

Ezután Zéger Jánosné lépett fel a dobogóra és a töle megszokott rutinnal adta elő Földes Zoltánnak az alkalomra irt alkalmi ódiáját. A szép költemény hatását nagyban emelte az előadás művészi volta. A költeményt tárca rovatunkban közöljük.

A költeményt a közgyűlés az elnökön indítványára a jegyzőkönyvhöz csatolja.

A közgyűlés ezután az elnök indítványára özv. Adorján Imréné egyhangulag diszelnökévé választja meg; Miklósi Józsefet pedig, aki az egyesület megalapításakor mint alelnök uttörő munkát végezett, táviratilag üdvözli.

E nevezetes évfordulót egyesületünk céljához híven akarván megünnepeelni, kulturális célokra vagyonához mérten elég nagy összeget szavazott meg. Így a csikmegyében létesítendő árvaház javára 100 koronát, a Petőfi-ház javára 50 koronát és a Magyarországi Szent Erzsébet tiszteletére létesítendő emlékekre szinten 50 koronát.

Ezután elnök a tisztikar nevében lemond, de a közgyűlés Ambrus Dénés és Szlávik Ferencz indítványára a régi tisztikart és választmányt újból megválasztja. Eszerint elnök Pál Gáborné, alelnök Kassai Lajos, pénztárnok Zéger Jánosné, titkár dr. Balló István, jegyző dr. Balló Istvánné; választmányi tagok: özv. Adorján Imréné, özv. Földes Józsefné, dr. Kolonics Dénésné, Balog Ferenczné, Ambrus Dénésné, Szlávik Ferenczné, Boeskor Bálintné, Pál Gábor, Szlávik Ferencz és dr. Dobos Ferencz lettek.

Uj tagokul a közgyűlés folyamán beléptek: Zsögön Zoltán és felesége, özv. Sándorffy Józsefné, Sipos Jenőné, Ferencz Ilonka, Márton Emilia és Márton Gizella.

Elnök ezután köszönetét fejezi ki a tagoknak a részvételért és türelmért s a gyűlést bezárja.

Délután az elemi iskola termében az egyesület juniálist rendezett, amelynek rendezését Véger Jánosné, Sánta Róza, dr. Pál Gábor és Szlávik Ferencz vállalták magukra. A juniáliston kevesen jelentek meg, de ezek legalább elmondhatták, hogy felségesen mulattak.

Felülfizettek: Kassay Lajos 4 k., Rancz Janos 2 k., özv. Földes Józsefné 1 k., Pál Gábor 2 k., dr. Dobos Ferencz 2 k., Csató I. 2 k., Erőss József 1 k., Kovács András 1 k., dr. Király Henrik 1 k., akiknek ezután mond köszönetet a rendezőség.

K Ü L Ö N F É L É K .

— Papválasztás. A Szent Péter egyházközség plébános állásra 11-en pályáztak, még pedig Bálint Lajos csikszászói, Lőrincz Sándor csikszászintreji, dr. Kászoni Alajos kevelőszászintreji, Várterész Antal gyergyó-ujfalvi, Miklós István gyergyó-alfalvi, Kádár Mátyas véczei, Rápolti Ferencz nyújtódi, Balog Ignác szászpatáki, Oláh Károly kaáli, Bors László imecsfalvi plébánosok és Kovács András helybeli segédlelkész. — A választás e hó 17-én lesz.

— Felolvasások. Szabó György nagyenyedi plébános az „Alkoholelleses szövetség” elnöke és Marinka Lajos jogszigorló, a szü-

vetség tükára e hó 10-én Csiksomlyóra érkeztek, a hol a gimnáziumban 10-én d. u. a III-VII., 11-én d. e. pedig az I-II. o. tanulóknak tartottak előadást ismertette az alkohol káros hatását az emberi szervezetre. Jövő számban az előadásokról részletesebben fogunk beszámolni. Csiksomlyóról meghívásra Csikmadarásra, Csikszentdomokosra, Csikszentlélekre és Csikszentimrére mennek ahol szintén fognak előadást tartani.

Csikborsóvárnak érdemes községi bírja Kovács Simon a lefolyt tanév elején olyan díszes, két tantermes palotaszertű iskolát adott át és avatott fel a tudományok csarnokává, mely nem csak építészeti szempontból, de berendezését, felszerelését tekintve is a törvény és modern kor követelményeinek teljesen megfelel. A jeles félfu egyetértve a község képviselőtestületével és értelmesebb embereivel alig adta át az iskolát, ismét nagy dologra határozta el magát. Az iskola az egyház leánya. Ennek már szép hajléka van. De hol van a díszes lakás, a templom, melyben az anya is jól érzi magát? Legyen hát templom is! Ezért hívta össze a község érdemeit a folyó hó 8-án — a királyunk koronázási jubileumán — tartandó értekezletre, melyen kimondta, hogy Borsóva templomot épít és pedig olyat mely terjedelmével, felszerelésével, izléses és stilszerű előállításával méltó lak-helye legyen a Teremtőnek, s lelki nyugalmat adjon hívő közönségének. Tervet, költségvetést Szász István székelyi lakos, műépítész készít. Kovács Simon hú emberei pedig nekik elmondhatják a biblia Simeonnal: „Most bocsásd el Uram a te szolgádat békeségben, mert látták szemem az Údvizítőt!” Az általunk épített templomban. Ugy legyen!

A csikszeredai állami elemi fiú- és leányiskolában az 1906/07 tanév záróvizsgálatok 1907. június hó 15-én (szombaton) tartatnak meg. Délelőtt 8 órától kezdődőleg a fiúosztályokban. Délután 2 órától kezdődőleg a leányosztályokban.

Füzdőnyitás f. hó 16-án lesz Zsögdfürdő ünnepélyes megnyitása. — Bővebbet a falragaszokon.

Évszázó vizsgálata A megyei polgári leányiskolában az évszázó vizsgálata következő rendben fognak megtartani, június 20-án d. e. 8-tól hittanvizsgálat minden osztályban. d. u. 3 órától zenevizsgálat. 21-én d. e. az első osztály vizsgálata minden tantárgyból. d. u. 2-től a második osztály vizsgálata minden tantárgyból. 22-én d. e. 8-tól a harmadik osztály vizsgálata minden tantárgyból. d. u. 2-től a negyedik osztály vizsgálata minden tantárgyból. 23-án d. e. háladási isteni tiszteltet. d. u. záró ünnepély. 24-én d. e. bizonyítványok, rajzok és kézimunkák kiosztása.

Elszámolás és köszönet. A június 1-én tartott ifjusági előadás jövedelme összesen a 38 K.-nyi költség levonásával maradt: 190 K. ezt rendelkezési helyére juttattuk: Felülfizettek: P. Mikó Ilona urnő 10 K. Földes Zoltán, Nagy Lajos 2—2 K. Klein Margit 50 fil. N. N. 50 fil. N. N. 40 fil. Balizs András 40 fil. N. N. 20 fil. N. N. 10 fil. N. N. 10 fil. Összesen: 16 K. 30. fil. Legyen szabad egyben őszinte köszönetet szavazni nemcsak a felülfizetőknek, hanem mindazoknak, kik az O. P. I. E. főköreinek közgyűlése alkalmából bármilyen módon segítségére voltak tantestületünknek az ily alkalommal felmerülő kötelezettségeknek. — Hisszük, hogy vendégeink örömmel fogják: visszaemlékezni az itt töltött napra s ezt nagy részben a főtírt kedves közrehatók jószágának köszönhetjük és köszönjük is. A megyei polgári leányiskola tantestülete.

Halálozás. Petres András és neje Demény Krisztina Gizella leánykájuk életének 9-ik évében meghalt. — Katona János m. kir. jbrósági irnok életének 36-ik évében Csikszentmártonon f. hó 9-én meghalt. — Csikszentmártonon f. hó 10-én meghalt.

Olah vandalizmus. Zathureczky József csikgyimesi székelyi székely testvérünk a kötelesség áldozatává avatta, az olah jeles virtus. Nevezett egyén ugyanis ki Zathureczky Bálint ditrói jegyző testvére, Ghika hercegnek, a Csik megyébe áthajló területen a romániai parasztek engedély nélkül állandóan legeltettek: amit hogy megakadályozzon kiment a helyszínére s a tilosban talált parasztekot felszólította, hogy távozzanak. Ezek azonban a helyett, hogy kimentek volna a területől megtámadták Zathureckyt két székely társával együtt a fejszékkel a legvadabb módon agyonverték. Holttestét Gyimesre hozták s ott nagy részvét mellett temették el. Reméljük a kormány tudomást vessen erről a vérlázító esetről, s gondja lesz, hogy a bűnösök elvegyék méltó büntetésüket.

Nem az első az ilyen gyalázatos eset; s félt, ha erélyes megtorlásról nem gondoskodik a kormány, nem is lesz az utolsó, hol magyar ember esik az olah parasztek dühének áldozatul.

A csiksomlyói r. k. főgimnázium szép ünnepet szentelt a koronázás 40 éves fordulójának. Sztmise után a főgimnázium egyik tágasabb termében ének, zene és szavalkókból álló műsorban gyönyörködhetett a megjelent közönség. Az ünnepély fénypontja Dobos Ferenc tanár tartalmas beszéde volt; az ünnepélyt Pál Gábor kir. tanácsos, főgimnáziumi tanár zárta be lepdületes beszéddel, amelynek folyamán a jutalmakat kiosztotta.

Királyi kegyelem. Ő felsége magyar királyi való koronázásának 40 éves fordulóján megemlékezett azokról is, kik büntetésben szenvednek. A csikszeredai törvényeségi fogházban levő rabok közül kettőnek engedte el hátralevő büntetését u. m. Lázár Péter tekerópataki és Hamari György csikszeredai lakosoknak. A nevezettek f. hó 8-án szabadultak ki a fogházból. Ugyancsak kegyelmet kapott Kegergiza György nagyenyedi feyenc, zsedinpataki lakos is.

Eladott erdők. Csik vármegye tulajdonát képező Keresztes havasban és Bogársorok nevű helyen fekvő erdők f. hó 10-én kerültek árverésen eladásra. Az előbbi, melynek területe közel 400 knt. hold Fehér és Klein nagyváradi kereskedő cég vette meg 226 ezer 700 koronáért, az utóbbit 47 holdat az Egyesült fatermelők 39.246 kor. vételáron.

Medard napja. A koronázási év fordulójának napja arról is nevezetes, hogy Szt. Medardus a napja. Azt tartja a néphit, hogy ha e napon esik az eső, akkor 40 napig lesz részünk annak áldásában. Bár Medard napján is volt részünk esőben, azért reméljük az időjárás rácafol a néphiedelemre.

Székely gyufagyár. Marosvásárhely pénzügyezeti és kereskedő körű egy új gyufagyár felállítását tervezik. A mozgalom élén Brázy Zoltán nagykereskedő és orsz képviselő áll.

Eladó nagyobb mennyiségű faragott fenyőfa, Dobal Gergelynél, Ggimesfésőlök.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes” Magyar Általános Váltó Üzlet Beszerveztársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzüpiacrol.

Budapest, 1907. június 6.

A lefolyt héten több kedvezőtlen körülmény befolyásolta a tőzsdét és azoknak hatásai alatt az árfolyamok csaknem minden vonalon csökkenést szenvedtek. A hivatalos terméscélségek kedvezőtlen számadatai a külföldi tőzsdékről érkező gyengébb jegyzések és a belpolitikai válságról terjesztett híresztelések mindméganiyi mozzanat, melyek jobb irányzatot nem engedtek felszűre jutni, és ehhez még hozzájárult az is, hogy a pénzpiac helyzete még mindig nem javult, sőt az osztrák magyar bank vezértitkárának legutóbbi jelentése szerint a bankkamatláb leszállítása ezen évben már alig várható. Midezzel szemben, mint kedvező körülmény említhető fel az, hogy a hazai iparvállalatok túlnyomó része nagyon jól van foglalkoztatva, és igen hosszú időre kihatólag megrendelésekkel el van látva, úgy hogy az üzletmenet általában kedvezőnek mondható, és ebből kifolyólag remélhető, hogy mihielyt a politikai helyzet tisztázódást nyer, a tőzsde ezen kedvező üzleti viszonyokat jobb árfolyamokkal fogja honorálni.

A lefolyt héten különösen szembetűnő a 4%-os magyar koronajáradék árfolyamhanyatlása, mely a múlt héttel szemben kb. 1/2%-ra rug, és ezzel kapcsolatosan a különféle záloglevelek is alacsonyabb árfolyamszintvonalon mozogtak.

Az elmúlt hét nevezetesebb árfolyamváltásai a következők voltak:

4% magyar koronajáradék	94.—	94.50
Magyar hitel részvény —	763.25	757.50
Első budapesti gőzm. részv.	1450.—	1540.—
Déli vasut részvény —	126.50	128.75
Convertált jelzálog sorjegy	143.—	143.50

NYILTTÉR.

(E rovatban közöltékért nem felelős a szerkesztő.)

Dr. Bocskor Béla urnak

Csikszereda.

Dr Bocskor Béla urnak a — „Csiki Lapok és Székelység” — közelebbi számban — Közönség köréből — írt cikkére és

nyilttéri nyilatkozatára, a valóságának megfelelően a következőket jegyzem meg: Hisszi — a Manó, hogy a vármegyei pénzalapok neki perköltség címén tartoznának, s ha igen — azt a pénzalapok megcsontítására elszámolni igénye volna? Mert tisztügyeszi minőségében vitt perek hivatalos ügyeket képeznek, s így ezekből bármilyen befolyt pénzek — hivatalos pénzek, melyekre nem elszámolási, hanem azonnali befizetési kötelezettsége forog fenn, minek elmulasztása büntetőjogi felelősséget állapít meg.

Különböző közudomási dolog, hogy az alapok adósaival szemben, az ügyészi iroda közigazgatási ügymenete rovására, mindig perköltségekre utazott. Minden fűrdőszezon előtt az adóssokat 500—600-ával felszólítás nélkül perelte be; a csikszeredai kir. járásbírósnál százával állt a beperesített adós, de a dus perköltségek megfizetése — elzsebelése után a perek színtelőbe mentek, s minden fűrdőszezonra újból és újból megújultak. — Omne nimium nocet!

Hát mire való a tisztügyész elsőrangú fizetése, ezért hivatalból semmit sem kell végezni?

Nyilttéri cikkére szerényen jegyzem meg: nem lehet afféle — „Megvellek Rózi” — nyilatkozattal és — betűti könyvvel — ily nehéz dolgot elűtni, jelszó hogy a vármegyei alapokba a hiányokat helyre kell tenni, s nem kell a fegyverrel — számvévi, számfeljött, vizsgálóbiztosai és alsipáni szerepet játszani. — Sic transit gloria mundi!

A nagyközönség tájékozására ezt kívántam megjegyezni, s még: Quem deus perditere vult demantat prius!

Csikszimre, 1907. június 9.

Sándor Gergely bírtalos.

Sándor Gergely urnak

Csikszentimre.

Felvilágosító válaszom egyszerű és rövid. Ön és társai, folyton a csikszentimrei templom nagy vagyonáról tárgyaltak, amely önök szerint képes a templomi építkezések költségeit hordozni. En kimutattam, hogy alig bírja a harangozót is fizetni, s így logice kijelenthetem, hogy az önök által emlegetett nagy vagyon nem létezik, vagyis ha volt, az ma néhai, mert én többet nem vettem át, mint amit kimutattam; ön pedig évtizedeken gondnoktárs lévén, nagyon jól kell hogy ismerje a nemlétező dus vagyon állapotát; tehát arra hivatkozni meddő szó szaporítás, éppen mint a további vitakozás.

Csikszimre, 1907. jun. 7.

Lőrincz Sándor plébános.

Szám 2426- 907. tkkvi.

Árverési hirdetmény kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy „Nagy-szebeni földhitelezet” végrehajtónak Bálint Ferenc és neje végrehajtást szenvedő elleni 130 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő, Karcfalva község határára fekvő, a karcfalvi 191. sz. tjkvben A. + 1. rsz. 538. hrsz. fűház és udvarra 800 kor. 2. rsz. 776. hrsz. szántóra 12 kor., 4 rsz. 848 hrsz. szántóra 7 korona, 5. rsz. 859. hrsz. szántóra 8 korona, 7. rsz. 1162. hrsz. szántóra 10 korona, 8. rsz. 1305/2., 1307/1. hrsz. szántóra 11 korona, 9. rsz. 1497/1. hrsz. szántóra 4 korona, 10. rsz. 1497/3. hrsz. szántóra 4 korona, 11. rsz. 1537/2. hrsz. kaszálóra 10 korona, 12. rsz. 1571/a., 1571/b. hrsz. kaszálóra s legelőre 81 korona, 13. rsz. 3463. hrsz. szántóra 16 korona, 14. rsz. 3507. hrsz. szántóra 5 korona, 15. rsz. 3525. hrsz. szántóra 4 korona, 16. rsz. 3612. hrsz. szántóra 8 korona, 18. rsz. 4637. hrsz. kaszálóra 28 korona, 19. rsz. 4684. hrsz. kaszálóra 61 korona, 20. rsz. 4828. hrsz. szántóra 18 korona, 21. rsz. 4874. hrsz. szántóra 6 korona, 22. rsz. 5675. hrsz. szántóra 9 korona, 23. rsz. 5765. hrsz. szántóra 5 korona, 24. rsz. 5768. hrsz. szántóra 15 korona, 25. rsz. 5824. hrsz. szántóra 12 korona, 26. rsz. 5858. hrsz. szántóra 9 korona, 27. rsz. 6107/2 hrsz. szántóra 10 korona, 28. rsz. 6625/2. hrsz. szántóra 10 korona, 29. rsz. 6708/1. hrsz. szántóra 8 korona, 30. rsz. 7016/2. hrsz. szántóra 25 korona, 31. rsz. 7112. hrsz. szántóra 7 korona, ezenel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1907. évi július hó 1-ik napján délelőtt 9 órakor Karcfalva község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kézzébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A csikszeredai kir. trvszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Csikszeredán, 1907. évi márczius 26-ik napján.
Gecző Béla, kir. trvszéki bíró.

Faeladási hirdetmény.

Karcfalva közbirtokossága eladja nyílt árverésen a földmívelésügyi miniszter ur 99796—906 számú rendeletével megadott engedély alapján a csikmadarasi II. rész „Kisberez” és „Kisványos” fenyves erdőrészt összeesen mintegy 6248 kat. holdon tövön álló és kihasználásra alkalmas összesen 50000 m² területű fenyő részletes felvétel alapján, kéreg nélkül a termelési, szállítási apadékok és a hibás fák és faragszekre eső méretek levonásával 92549 köbméterre van becsülve, azon megjegyzéssel, hogy a kikialtási ár kiszámításánál a bílkek, valamint fenyő tűzifa és kéreg értéke figyelmen kívül hagyatott.

Az eladás céljából folyó évi július hó 6-ik napján d. e. 10 órakor Karcfalva község házában zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés, vagyis versenytárgyalás fog megtartatni.

Kikialtási ár egészen végre 555300 korona, azaz ötszázötvenöt ezer háromszáz korona.

Kihasználási időtartama az erdő átadásától számított (10) tíz év.

Szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési bizottság elnökehez zárt írásbeli ajánlatok is benyújthatók.

Írásbeli ajánlatok ellátandók szabályszerű bélyeggel és a kikialtási ár 10%-át tevő bánatpénznek, illetőleg övadékképes értékpapírnak, a csikszeredai m. kir. adóhivatal pénztárába történeti letetve helyezéséről szóló nyugtával; az írásbeli ajánlatokban a megajánlott vételár számjegyekben és betűkben is kimutatandó.

Írásbeli ajánlatokban kinyilatkoztatandó, hogy ajánlattevő az árverési általános feltételek szerint vétetik számításba, illetve fogadtatik el s ebben az ajánlattevő feltétlenül megnyugodni tartozik.

Bánatpénzzel el nem látott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Utőajánlatok vagy későn érkezett ajánlatok nem fogadtatnak el.

A fatőmeg kikialtási áról eladatni nem fog.

Az erdőre vonatkozó részletes térrajz és becsülési kimutatás, valamint az általános árverési és részletes szerződési feltételek a m. kir. járási erdőgazdálkodás igazgatóság (Csikszeredában és Karcfalván a község házában megtekinthetők.

Kelt Karcfalván, 1907. évi június 3-án.

Mihály Mátyás, Mihály István, bírt. jegyző. bírt. elnök.
Kosza István, Lőrincz István, k.-bíró. 1—5 pénztárnok.

254. sz. v. 1907.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság az 1907. évi 3930. számú rendeletével a vármegyei ház főbiztosának helyeállítását 1908 kor. 41 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1907. évi július hó 6-ik napjának d. e. 10 órájára az államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyzni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadví, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történeti letétét igazoló pénztári nyugta) es. tolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendezett hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Csikszeredán, 1907. június hó 1-én.

Csikmegyei m. kir. építészeti hivatal.

HÁZVEZETŐNŐI

vagy gyermekek mellé

NEVELŐNŐI ÁLLÁST

keres egy németül teljesen korokt beszéző asszony.

Cim lapunk kiadóhivatalában.

1—2

Egy szerény viszonyokban levő német (szász) család, negyedik gimnáziumot végzett fiát a szünelőidőkön át magyar családhoz óhajtaná elhelyezni, a magyar nyelv gyakorlása céljából, ahol hasonló flu van, kit jövő évi szünelőidőkre egyenlő feltételek mellett elfogadna. Christian Dovidis, Brassó, Közép-utca 73.

Cseresnye és zöldségek

naponta frissen kaphatók
Szultán Gergelyné CSIKSZEREDABAN.
 (ÜZLETE A FÖTÉREN.)

AUTOMOBILOK

személy- és teherszállítók.
AMERIKAI IRÓGÉPEK
 legújabb „Monarch”, látható írással
 Husz havi részletre.

Tűzmentes pénzszekrények.
**Orchestrion, zenélő automa-
 ták** (pénz bedobással) és gramofonok.

RIEMER O. BRASSÓ.
 Hosszú-utca 14. sz. 7-20

A Központi Takarékpénztár

Részvénytársaság Csikszeredában és fiókintézete Büksszádon.

a legelőnyösebb feltételek mellett nyújt kölcsönöket váltókra, kezések mellett és betáblázásokra.

Kölcsönt ad továbbá részvényekre, értékpapirokra és arany-ezüst zálogtárgyakra. Foglalkozik idegen pénznemek beváltásával és minden bankszerű dolgokkal.

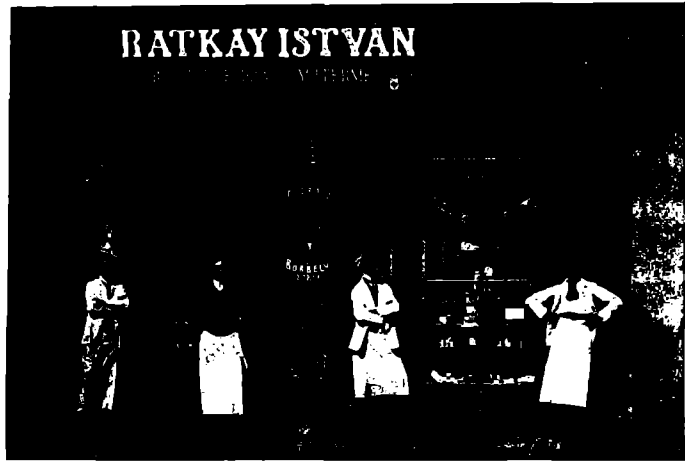
Takarékbetétet elfogad, betéti könyveikére és folyó számlára 4 1/2% kamatozás mellett, a 10%-os tőkekamat-adót is az intézet fizeti.

Bármily bankszerű felvilágosítással a legkészségesebben szolgálnak a bank kirendelt közegei az intézet helyiségében.

A „Standard” életbiztosító társaság főügynökségét is az intézet kezeli.

21- Az igazgatóság.

ELADÓ
 CSIK-SZENTMÁLYON A PLEBÁNIÁN 72 HT. ROZS.

RATKAY ISTVÁN

ÉRTESÍTÉS. Csikszereda város és vidékét mélyen tisztelt közönségnek tudomására hozom, hogy a főtéren levő első rangú borbély fodrász-üzletemet újonnan berendeztem, ahol ugyanis főképpen a tisztaságra nagy súlyt fektetek. Az üzletben levő összes eszközök minden egyes vendég után és használat előtt is fertőtlenítve lesznek. Továbbá minden egyes előfizetőnek egy fiók áll rendelkezésére, hol mindenki elzárva tarthat saját fésűt, hajkefét, hajszájtót stb. **Raktáron tartok:** mindenféle pipere és illatszereket, tyukszemirtőt, hajszeszt, korpa és hajhullás ellen. Stb., — S mindezek legelőnyösebb árban eskis nálam szerezhetők be.

A CSIKSZEREDAI TAKARÉKPÉNZTÁR

A HELYBELI TŐKÉK PÉNZINTÉZETE.

ALAPITTATOTT 1883-BAN.

ALAPITTATOTT 1883-BAN.

Betét állomány	egy millió korona.
Értékpapír készlet	350 000 korona.
Tartalékalap	85 000 korona.
Alaptőke	200.000 korona.

Megtakarított tőkék biztos elhelyezése.

Kölcsönöket nyújt váltókra, hosszú lejáratú kötelezvényekre, tisztán 5—6%-os féléves kamatfizetés mellett is, alapkamat, mellékes kamat, kezelési- és egyéb költség felszámítása nélkül.

Betáblázásra adott kölcsönöknél a fél tetszése szerinti részletekben, vagy teljes egészében bármikor visszafizetheti a tőkét, anélkül, hogy e címen bármi néven nevezhető utánfizetésre volna köteles.

Más intézeteknél fennálló adósságokat a fél költsége és utánjárása nélkül kifizet és konvertál.

Előlegeket nyújt: értékpapirokra, sorsjegyekre és egyéb biztosított értékekre.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Vásárol és elad értékpapirokat, sorsjegyeket.

Bevált idegen pénzeket.

Folyószámla hitelt nyújt.

Elvállal megbízásokat és pénzbeszedéseket a helybeli piacra

Hivatalos helyiségei: saját házában, mindennap délelőtt 8 órától nyitva vannak.

26-52

ŐSZI TRÁGYÁZÁSHOZ A THOMASSALAKLISZT

CSILLAG VÉDJEJEGYVEL

helyesen alkalmazva, min-
 legelőnyösebb foszforsavas mű-
 * munkákkal és árujával-

den növénynek legjobb és
 trágyája. — Kívánatra szak-
 tal készségesen szolgál *

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST,
 VI., Andrassy-ut 49. szám. 6-20

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vesérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!

Minden szék ölmással és tartalomjelséssel van ellátva.

ÁSVÁNYVIZ BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY.

Balási Lajos jogutódainak tulajdonát képező Csikmegyében (Erdély) Kászón Jakabfalva község határában fekvő

KÁSZONI BORVIZ (KÁSZONI FŐKÚT)

folyó évi augusztus hó 1-től számítandó hosszabb, esetleg rövidebb időre bérbeadó. Bővebb felvilágosítást nyújt: **Balási József Er-
 körtvényes** (Szatmármegye), **Lázár Miklos Csiktaplocza, dr.
 Csiszer Miklós Csik-Szentmárton.**

Ajánlkozók kéretnek ajánlataikkal legkésőbb folyó évi július 15-ig előbbi címekhez fordulni.

5-11

Butorvásárlók saját érdekükben esele-
 kednek, ha egy látogatást tesznek * * * *

FOGOLYÁN ENDRE

NAGY BUTORRAKTÁRÁBAN

SEPSI-SZENTGYÖRGYÖN.

Állandó raktár mindennemű divatos butorokban.

Különlegességek háromszéki butorkészítményekben.

Nagy szőnyegraktár.

Saját karpitos műhely.

Jó hírnevű varrógépek.

FÉRFI ÉS NŐI DIVATRAKTÁR.

7-25

Agrár Takarékpénztár r. t. csikszeredai fiókintézete.

Jelzálogkölcsönöket nyújt 300 koronától kezdődőleg fél évi tőketerlesztést és kamatot magában foglaló részletfizetések ellenében 10-től 65 évig terjedő időre 4 1/2% alapkamaton. Magasabb kamatu előző kölcsönöket konvertál. Minden kölcsönt a leggyorsabban folyósít.

Leszámitól hat hónapig terjedő váltókat legelőnyösebb kamat mellett.

Takarékbetétet naptól-napig 4%-kal kamatoztat és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Uj persely-betét rendszer.

Előleget ad értékpapirokra és betárolt árakra.

Folyószámlai hitelt nyújt elfogadó biztosítékkal.

Foglalkozik a bank- és pénzváltó-üzlet minden ágával, u. [vásárol és elad a legmértányosabb áron

értékpapirokat, sorsjegyeket, idegen pénzeket stb.

Elad sorajegyeket csekély havi részletfizetésre (az első részlet lefizetése után a nyereség már a vevőt illeti.)

Szelvény beváltás. Osztálysorsjegyek főelárusító helye.

Utalványok és hitellevelek bel- és külföldre.

11-52

Elvállal tőzedei megbízásokat és átutalásokat bármely piacra. Az intézet képviseli az ország legrégebb és legnagyobb „Triestzi általános biztosító társaság” és eszközül tűz-, üveg-, jég-, betörés-, élet- és baleset biztosításokat.

Hosszurovó Cement Födélcserep

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyű fődőanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15.

Iroda: Kapu-utca 15